

CARLOS ANTONIO ZELAIETA

Gura eta gura ez autortu biar dogu *non surrexit*

Orozketako ermitako Santiagoren irudia.

CARLOS ANTONIO ZELAIETA (1814-1868)

«Zu, Antton, hor Orozketako abadetxie saldu ein dabie. obretan hasi die ta kaja bete paper, eztaitt zer dien, pentsetot sermoiek-edo diela. Euskeraz dauz. Eztot beittu ondo, baña iguel eongo die ehundik gora, bai hirurehun be iguel, jo, batzuk ondo leiduteko moduen, baña antxiñekuek e, mordo bat, ta nik eztaitt zer ein harekaz. Ekarrikotsuaz ta beittiezu. Bota, ezingo doguz bota! Herriko Udalera? Bueno, beittizuz, da gero pentsauku zer ein!»

Hala esan omen zion Mikel Sopelanak Anttonmari Aldekoa-Otalorari orain urte batzuk, Orozketako abadetxea saldu eta obretan hasi zirenean, Anttonmarik berak idatzi duenez:

«Kaxa bete paper. Batzuetan antzineko kaligrafia dotorean idatzia, inoiz tatxoi eta irakur ezinezko, edo guretzat zenbait berba ezezagun tarteko esaldiaren mamia jaso ezinik bazterra jota legetxe uzten gaituztenak. Kutxa bat jaso genuen eta edozein errekadista-mandatarik eginen lukeena burutu genuen lehen unean, hartu eta drrraaa! Labayru Ikastegira...».¹

Labayru ikastegian inork aztertu ez eta Antonmarik berak errebisatu ditu gero. Hainbat eta hainbat paper hariz josita koadernoetan bilduta, hirurehun eta piko sermoi. Leandro Zelaietarenak gehienak, baina baten bat Carlos Antoniorena.

Carlos Antonio Celayeta Hormaechea-Barrengoa 1814ko ekainaren 18an jaio eta bataiatu zuten Iurretako elizan; aita Martin Antonio Zelaieta, Orozketakobeaskoa baserrikoa, eta ama Josefa Sebastianana Hormaetxebarrengoa, Bakixaguardia baserrikoa.

Juan Antonio eta Carlos Antonio anaiak frantziskotarren komunitatekoak ziren Bilboko komentuan gerra karlista hasi zenean, 1834an Fernando VII.ak itxi egin zuen komentu hori karlisten alde ekiten zutelako. Carlos Antonio, Mendatako Albiz auzuneko abadea izango zen gero luzaroan.

Carlos Antonioresen eskuizkribu bat dago titulu honekin: «*Panegírico de S. Juan Baptista predicado en Ajurias 1860: 4: por Dn Carlos Antonio de Celayeta en Albiz*». Ibarruriko Ajurian 1860an San Juan Bautistari buruz predikatu eta sinaturiko sermoi horren hasiera da hau...

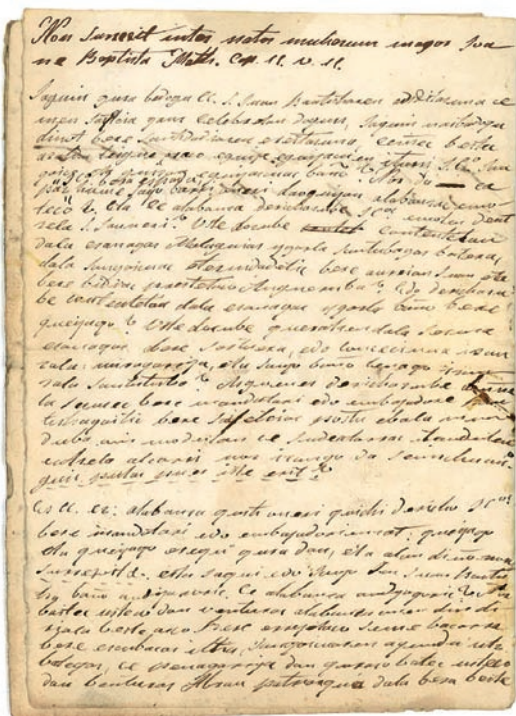
1. Anttonmari Aldekoa-Otalora, «Leandro Zelaieta Ybarra», *Litterae Vasconicae*, 19 (2024), 151-216.

**NON SURREXIT INTER NATOS MULIERUM MAJOR
IOANNE BAPTISTA, MATH, CAP. 11, V. 11**

Jaquin gura badogu, cristaubac, S. Juan Bautisiaren anditasuna ceinen jayotcia gaur celebratan dogun, jaquin nai badogu dinot bere santidadiarene edertasuna, ceinec bestec azaldu leigue araco eguija eguijacuen iturri J.Cº, Jangoico eta guizon eguijascuac baño? Nor da capaz, bera espada, hume jayo barri orreri daoquijon alabanzac emoteco? Eta ce alabanza derichasube J.Cºc emoten deutsela S. Juaneri? Uste dozube contentetan dala esanagaz Malaquias ygarla santubagaz batera dala Jaungoicuac eternidadetic bere aurrian juan eta bere bidiac prestetaco Angueruba? Edo derichasube contentetan dala esanagas ygarlac baño berac gueijago? Uste dosube guertzen dala [...] esanagas bere sortuera,

edo concecinua izan zala miragarrija, eta jaiyo baino lenago izan zala santutuba? Asquenez, derichasube diñuala Jesusec bere mandatari edo embajadore bautistia-gaitic bere jayotciac postu ebala munduba ain modutan ce judeatarrac itanduten eutsela alcarri: nor izango da seinchu au, *quis putas puer iste erit?*

Ez, cristaubac, ez; alabanza gusti oneri guichi dericho J.Cºc bere mandatari edo embajadorienzat, gueijago eta gueijago eregui gura dau, eta alan diño: *non surrexit*. Esta jagui edo jayo San Juan Bautistia baño andijagoric. Ce alabanza andijagoric? Norbaitec usteco dau venturaz alabanza orren din diriala beste asco. Bere errajetaco seme bacarra bere escubacaz iltia, Jaungoicuaren agundu utz bategaz, ce penagarrija dan, guraso batec usteco dau benturaz Abran patriarquia dala bera beste edo andijagua, ceinegaitic diñoian Escritura Sagradubac bardin baguia izan zala glorijan, eta bere seme Ysac sacrificuetian, Baña bere fediac eracusten deuscu: ezta jayo Juan baño andijagoric, *non surrexit*.

Mirari andijen zale dirianac esango dabe Moysen dala andijena ceinen vici-tza lucia jayotzatic eta gueijago izan zan mirarija, [...] cein eucan Jaungoicuac autu elegiduric bere errija edo pueblua atarateco Faraonen menpetic eta iragoric ychasua oiñic busti bagaric promisinoco lurrera, ceinen bitartez emon eban bere leguia Sinaico mendijan. Moysen dinot ceinec eguin cituban Egipton gauzaric andijenac; Cananen gauzaric miragarrijenac eta ychaso gorrija bildur garrijenac, baña fediac berac dirauscu eztala: *non surrexit*.

Gartaile edo vitorija zaliac, guerralari andijac esango dabe ez daguala eta ez dala iñoz izan Josue bardindu dabenic, araco Jangoicuac Moysenen urrengo bere errija Jordango ibaija iragoric Cananera sarceco escogidu ebana, araco capitan sendua ceinen aurrian ciudade eta gasteluetaco orma eta murallaric senduenac conquistau eguiten cirian, Josue dinot ceinec beretu-conquistau eban Canango Erreñuco gustija, deseguin eta birrinduric bertaco erreguiac, eguzquiguinocuac obedecietan eutcen, baña orregaitic bere fedian utz eguinic gura ezpadogu, gura eta gura ez autortu biar dogu *non surrexit*...